

► **TRAPAS JAK BYK.**
„Venku půl města
poslouchá ten váš křik!
Nechejte toho! Trapas
jak byk!“ básní Nohavi-
ca k této scéně.

Figaro shop, značka tip top aneb Nohavica v operě

Jaromír Nohavica ke dvoustému výročí Rossiniho opery *Lazebník sevillský* přebásnil její libreto do češtiny. Jak se mu to povedlo, teď hodnotí návštěvníci Národního divadla moravskoslezského, kde novinku režiruje Ondřej Havelka.

Hned z prvních dvou veršů Nohavica přebásnění se line jazyková hravost, autorský nadhled a humor na hraně grotesky. „Piano pianissimo tiše jak myš, / ať ty, co spí, neprobudíš, neprobudíš,“ zpívají pouliční muzikanti pod okny krásné Rosiny. Jenže už svítá. „V půl páté ráno, / kdy se má spát, / je zakázáno / pod okny rvát,“ veršuje dále Nohavica v úvodní scéně opery *Lazebník sevillský* italského skladatele Gioacchina Rossiniho (1792–1868). A to už jsme v novém obraze, jemuž dominuje hlavní hrdina, lazebník Figaro. „Jásejte, trubky! Zahlahol, fanfáro! / Vchází sem velký lazebník Figaro,“ vítá ho velebně Nohavica. Záhy ale přepne na lidovější notu, na městský folklor: „Figaro shop, / značka tip top.“ Anebo: „Pitralon v ceně, jsme tady denně.“

Zaplaceno to není

Písničkář Jaromír Nohavica už do češtiny přebásnil pět oper včetně Mozartova *Dona Giovanniho*. „Tahle šestá byla zřejmě nejtěžší,“ přiznal po dokončení *Lazebníka* ve zpravodaji Národního divadla moravskoslezského v Ostravě. Zabrat mu dalo třeba tempo, občas potřeboval nacpat dvanáct

slabik do jediné vteřiny, hodně mu prý pomohl poslech polských hiphoperů. „Upřímně: zapláceno to není, času to zabere spoustu, práce je s tím jak na kostele a pak se to párkrát zahraje a konec,“ postěžoval si. Byznysové lkaní ale vzápětí smetl ze stolu větou: „Ale mne to baví!“

Lazebník sevillský v pohostinské režii Ondřeje Havelky přitom není špíl jen pro pár představení. Opera splňující zásady commedie dell'arte bude divácky vděčná řadu let a pomůže tomu Nohavicovo jméno i místy až třesutá zábava, třeba ve scéně s žebříkem à la Laurel a Hardy.

Žebřík má posloužit k průniku hrdinů na balkon krásné Rosiny, kolem téhle slečny se konečně točí celý děj. Jejím půvabu propadne bohatý hrabě Almoviva, jenž tají identitu, aby se vyhnul lásce opěťované za bankovní účet. Vše komplikuje Rosinin poručník Bartolo, který chce schovanku pojmout za ženu. Nechybí hloupé služebnictvo ani proradný Bartolův přítel Basilio. Hlavní postavou je samozřejmě Figaro, jenž má sice srdce na pravém místě, ale zároveň to dokáže skoulet s každým. Hlavně když z toho něco kápne. „Když někde cink-

ne / o minci mince, / cítím se náhle / tak slaboulince / při pouhé zmínce, / že by ty mince / mohly v mé skřínce / nakonec být,“ napsal Nohavica pro Figara.

Pomluva tichá jak vánek

O chvíli později je písničkář zřejmě osobní. V obraze nazvaném *Pomluva* napsal pro Basilia: „Pomluva je tichá jak vánek, / připraví tě o klidný spánek, / žádné rány, žádné střely, / jen tak tiše zaševlí, / zaševlí, zaševlí u tvých vrat.“ A o kus dál: „Pomluva je jako bouře, / vždyť bez ohně není kouře. / A ten chudák náhle zjistí, / že láska nad nenávisť / nemusí vždy vyhrávat.“

Sama commedia dell'arte končí šťastným zpěvem Rosiny: „Ach, díky za ty chvíle, / když touha došla cíle, / kdy smím už volně dýchat, / žít láskou plnou krás.“ Dívka se ovšem vrhá do náručí postaršího, ne úplně sympatického tlustocha, hraběte Almavivy. Ten totiž v závěru hry odtajňuje identitu a nabízí své miliony, takže zdánlivý happy end je zároveň nálož pro nové výbuchy. Ale takový už je život, ten „věčný čas“, jak znějí poslední dvě Nohavica slova v libretu.

Ivan Motýl ■

Gioacchino Rossini: Lazebník sevillský!!!
Národní divadlo moravskoslezské v Ostravě.
Hudební nastudování a dirigent Marko Ivanović. Režie Ondřej Havelka. Přebásnění Jaromír Nohavica. Premiéra 15. června.